

ZÁVĚREČNÁ EVALUAČNÍ ZPRÁVA MÍSTNÍHO AKČNÍHO PLÁNOVÁNÍ

V RÁMCI PROJEKTU

MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ III ORP UHERSKÝ BROD

Název projektu:	Místní akční plán vzdělávání III ORP Uherský Brod
Registrační č. projektu:	CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0023054
Příjemce:	Město Uherský Brod
Schváleno:	ŘV MAP III dne 21.11.2023
Verze:	I.
Vypracoval:	Ing. Marie Čaňová, evaluátor MAP III Zuzana Dvořáčková, hlavní manažer MAP III

Obsah

Úvod	3
Popis situace v území před akčním plánováním	4
Manažerské shrnutí	5
Východiska evaluace	6
Popis sběru a zpracování evaluačních dat	9
Vyhodnocení evaluačních dat	10
Evaluační zjištění	26
Doporučení	27
Závěr	28

Kvantifikované výsledky – příloha č. 1

Evaluační matice – příloha č. 2

Úvod

Projekt Místní akční plán vzdělávání III ORP Uherský Brod (dále též MAP III), registrační číslo: CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0023054, jehož nositelem je město Uherský Brod, které realizuje projekt MAP III na celém území ORP Uherský Brod, navazuje na projekt MAP (realizován v období 1. 9. 2016 – 30. 11. 2017) a MAP II (realizován v období 1. 9. 2019 – 31. 10. 2022).

Hlavním cílem projektu je rozvíjet spolupráci mezi všemi subjekty, které se zabývají vzděláváním a výchovou dětí a mládeže do 15 let a prostřednictvím naplánovaných aktivit napomoci k řešení místních specifických problémů. Jednou z myšlenek projektu je vybudování propojené sítě z aktivních jednotlivců, a to jak z řad pedagogů, tak i nepedagogických pracovníků či rodičů.

Smyslem tohoto dokumentu je vyhodnocení celého procesu Místního akčního plánování ve vzdělávání v období 2014–2020 (potažmo 2023). Snahou bylo identifikovat přínosy akčního plánování pro děti a žáky, rodiče, ředitele a učitele, zřizovatele a další subjekty, které se v akčním plánování angažovaly nebo jím byly dotčeny. Byly hodnoceny nejen přínosy, co se podařilo díky akčnímu plánování změnit, ale také nezdary a těžkosti, kterým příjemci museli během realizace čelit.

Popis situace v území před akčním plánováním

Území ORP Uherský Brod řešené projektem MAP zahrnuje 30 obcí, z nichž 24 zřizuje mateřskou nebo základní školu, případně oboje. Další 3 základní školy mají jiného zřizovatele – Zlínský kraj a Arcibiskupství olomoucké. V současné době je na území (dle IZO) 32 mateřských, 27 základních a 4 základní umělecké školy, tedy 63 organizací zřizovaných 26 různými zřizovateli. Jedenáct ze základních škol jsou neúplně organizované školy, do kterých spadají i tzv. malotřídky – tedy školy mající jen první stupeň, ale méně než pět tříd.

Tato rozmanitost z principu nese riziko rozdílné úrovně poskytovaného vzdělávání v území a tím i možného ohrožení dětí školním neúspěchem – i když toto je na základních školách v území poměrně eliminováno a základní školství na Uherskobrodsku patřilo vždy k velmi stabilním (viz studie PAQ Research: www.mapavzdelavani.cz). Jako jeden z problémů se jeví spíše výběr navazujícího studia na středních školách (v území je zřízeno 7 středních škol) a následné univerzitní vzdělání (mimo území). Nedostupností některých podstatných studijních oborů, dochází k migraci a významnému promarnění daného potenciálu v regionu.

Zejména v menších obcích je existence mateřské a základní školy podmínkou zachování aktivního života v obci. Tyto školy a jejich personál je však ohrožen izolovaností, kumulací funkcí, úkolů a povinností. Stejně tak malí zřizovatelé mají velmi omezené personální možnosti, na rozdíl od zřizovatelů velkých (například krajů), kteří mají prostor k metodické, poradenské a kontrolní činnosti u svých škol. Dobré výsledky žáků v území jsou tedy dány vysokým nasazením a kvalitní prací lokálních aktérů.

Před akčním plánováním byla spolupráce jednotlivých škol a jejich zřizovatelů spíše nahodilá, nesystematická a měla spíše roli informativní, nikoliv iniciační a nevytvářela (kromě porad a informativních schůzek zaměřených zejména na provozní problémy) dostatečný prostor pro odbornou spolupráci a společné plánování rozvoje školství a vzdělávání.

Popsaná situace tedy naznačuje, že v území chyběl činitel, který by nastavil spolupráci mezi jednotlivými školami, zřizovateli a dalšími subjekty působícími ve vzdělávání, a který by současně disponoval s prostředky (finančními, personálními, informačními atp.) umožňující tuto spolupráci realizovat.

Manažerské shrnutí

Cílem evaluační zprávy je celkové zhodnocení procesu Místního akčního plánování ve vzdělávání v období 2014–2020 (potažmo 2023). Snahou bylo identifikovat přínosy akčního plánování pro děti a žáky, rodiče, ředitele a učitele, zřizovatele a další subjekty, které se v akčním plánování angažovaly nebo jím byly dotčeny. Byly hodnoceny nejen přínosy, co se podařilo díky akčnímu plánování změnit, ale také nezdary a těžkosti, kterým příjemci museli během realizace čelit.

Za sběr a vyhodnocení dat byl zodpovědný evaluátor, který nezastával v předcházejících MAP žádnou roli a v MAP III má pouze roli evaluátora. Realizačním týmem bylo rozhodnuto, že evaluace bude tzv. interní: prováděna interním pracovníkem příjemce. Výhodou byla evaluátorova dobrá znalost prostředí projektu a kratší přípravná fáze. Samozřejmostí byl požadavek na funkční nezávislost evaluátora – evaluátor nebude vykonávat další činnost, která by znamenala střet zájmů.

Při zpracování byla použita metoda desk research, která posloužila ke zjištění základních poznatků k dané problematice týkající se projektu Místního akčního plánu vzdělávání ORP Uherský Brod. Dále byla použita kombinace kvantitativních a kvalitativních metod a to dotazníkové šetření a řízené rozhovory. Evaluátor zde působil v roli facilitátora, nastavil pravidla jednání a způsob komunikace.

Součástí evaluační zprávy je uvedení evaluačních zjištění, na základě kterých je v závěru dokumentu uveden soubor doporučení vedoucích ke zlepšení Místního akčního plánu vzdělávání = indikátory.

Obrázek č. 1: Dotazníkové šetření se členy pracovních skupin

Východiska evaluace

Vstupní informace

Vstupní informace jsou ty, které byly známy nebo stanoveny při zahájení celého procesu evaluace a které jsou vesměs uvedeny ve Vstupní evaluační zprávě. Jedná se o cílové skupiny, evaluační otázky, evaluační nástroje a evaluační plán a harmonogram.

Vstupními informacemi rozumíme i veškerá data, která byla před evaluací k dispozici realizačnímu týmu i evaluátorovi: databáze (školy, obce, instituce atd.), projektové dokumentace, zápisy z jednání, evaluace, sebehodnotící zprávy, hodnotící zprávy o vzdělávacích aktivitách, popisy potřeb škol.

Cílové skupiny

Obecně se cílové skupiny evaluace shodovaly s cílovými skupinami MAP (děti a žáci byli z evaluace vyčleněni). Způsob zapojení cílových skupin byl přizpůsoben dílčím fázím evaluace projektu. Jednalo se o kombinaci přímé komunikace formou řízených rozhovorů a sběr dat pomocí dotazníkového šetření.

Pedagogičtí pracovníci škol včetně vedoucích pedagogických pracovníků. V daném případě se jedná o pedagogy 48 zapojených škol v ORP Uherský Brod. Evaluace byla provedena jak prostřednictvím dotazníků, individuálními rozhovory i prostřednictvím focus groups. Evaluace se účastnili pedagogové všech zapojených škol. Dotazník vyplnilo 43 pedagogů. Rozhovory byly vedeny s více než 50 pedagogy.

Rodiče dětí a žáků. Jednalo se o největší evaluační skupinu, která byla současně z hlediska evaluace nejsložitější. Realizátoři evaluace brali od začátku zřetel na „nezasvěcenost“ této skupiny do problematiky MAP. Bylo osloveno téměř 100 osob, evaluační dotazník vyplnilo 36 z nich. Zbývající nejenže se s Místním akčním plánem nesetkali, ale neprojeví ani další zájem (o vysvětlení a doplnění informací, vyplnění dotazníku, zapojení se do procesu MAP atp.).

Zřizovatelé škol a zaměstnanci veřejné správy. Území ORP Uherský Brod je složeno z 30 obcí, z nichž 24 zřizuje základní nebo mateřskou školu. Z těchto 24 zřizovatelů bylo osloveno 15. Bylo využito spolupráce s MAS. Specifické místo zaujímá město Uherský Brod, které je současně také nositelem projektu MAP, což vede k „prolínání“ informací a lze vysledovat efekt win-win.

Pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže.

Jedná se o pracovníky spolupracujících organizací, kteří se zapojili do evaluace prostřednictvím řízených rozhovorů s evaluátorem, případně hlavním manažerem MAP. Konkrétně se jednalo o instituce spadající pod Dům kultury Uherský Brod (knihovna, hvězdárna, galerie), Muzeum J. A. Komenského, DDM Uherský Brod, instituce spadající pod Sociální služby Uherský Brod (zejména NZ Šrumeč a SAS).

Další skupinou jsou realizátoři MAP:

Členové řídicího výboru, pracovních skupin a projektového týmu.

Evaluační otázky

Stanovení vhodné evaluační otázky je jedna ze zásadních částí evaluačního procesu. Správná otázka by měla být otevřená či vyhodnotitelná, se škálou evaluačních kritérií. Konkrétní, aby bylo jasné, na co se ptáme a realistická, aby bylo možné na otázku odpovědět. Otázky se týkají oblasti, kde existují potřebná data a jejich počet je omezený. Proběhlo předběžné testování otázek (zda jsou otázky jednoznačné a nejsou zavádějící atp.)

Schéma a členění evaluačních otázek:

Účelnost:

- Do jaké míry se v našem území podařilo dosáhnout hlavního i dílčích cílů MAP?
- Co v dosažení těchto cílů bránilo nebo jim naopak pomáhalo?
- Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP?

Dopady:

- Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?
- Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?
- Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?

Udržitelnost:

- Jakým způsobem se v MAP bude pokračovat?
- Je plán udržitelnosti MAP realistický?

Doplňující otázky pro MAP ORP Uherský Brod dle potřeby.

Evaluační design

Design evaluace je důležitým parametrem, který má zajistit, aby získané informace umožnily odpovědět na evaluační otázky. Stanovuje vhodné evaluační nástroje a metody. Jedná se tedy o komplexní přístup k hodnocení projektu, který definuje, jakým typem informace a důkazu budou podepřena tvrzení o kvalitě realizace a dopadech projektu.

Evaluační nástroje a metody:

- **Desk research** – sběr, analýza a vyhodnocení existujících dostupných dat a dokumentů: Projektová dokumentace MAP, MAP II, MAP III – žádosti, zprávy o realizaci, závěrečné zprávy o realizaci, další interní dokumenty; Evaluace a evaluační zprávy MAP, MAP II, MAP III; Popisy potřeb škol.
- **Kvantitativní průzkum** – dotazníková šetření: Hlavní evaluační nástroj.
- **Kvalitativní průzkum** – focus groups – skupinové diskuse: Bylo využito osobního setkání zejména při zasedáních PS, aktivitách MAP, setkávání se zřizovateli; kvalitativní data byla získána taktéž z dotazníkových šetření.

Nejprve byl proveden desk research všech potřebných dokumentů, které byly v průběhu sledovaného období projektu MAP vytvořeny (2016-2023). Na základě analýzy dostupné projektové dokumentace se vytvořil scénář pro individuální a skupinové rozhovory a dotazníková šetření k potvrzení, vyvrácení či prohloubení informací jednotlivých bodů. V rámci individuálních a skupinových rozhovorů byla rozvedena jednotlivá témata, aby se daly vyhodnotit otázky a podotázky. Dané poznatky byly verifikovány pomocí dotazníkového šetření na širším okruhu zainteresovaných osob.

Snahou evaluátora bylo, z důvodu zvýšení validity prováděného výzkumu, v maximální možné míře využít tzv. triangulaci metod, tedy ověření informací více než jedním způsobem. Prostřednictvím vhodné kombinace navržených metod ověřit data získaná formou jednotlivých dílčích šetření. V tomto případě se jedná o srovnání dat z desk research a informací získaných prostřednictvím dotazníků a jednotlivých rozhovorů.

Použité metody, vysvětlivky:

Desk research – analýza sekundárních dat, přístup je založen na zpracování již existujících dat, může se jednat o odborné publikace, zprávy z médií, výstupy z výzkumných projektů, formální i neformální dokumenty, výroční zprávy apod.

Individuální rozhovory – jedna z nejčastěji využívaných metod kvalitativního výzkumu. Způsobilý tazatel vede rozhovor s respondentem podle určitého schématu.

Focus groups – tato metoda bývá nazývána také ohnisková skupina. Jedná se o skupinové diskuze. Oblíbená metoda získávání dat především v kvalitativním výzkumu. Jedná se o moderovanou diskuzi, jejímž cílem je prozkoumat postoje, názory či mínění.

Dotazníkové šetření – jedna z nejčastějších metod sběru dat, jelikož je zde určitá míra anonymity, menší náročnost na počet výzkumníků, nízké nároky na čas.

Syntéza - metoda, kdy jednotlivé části zkoumaného jevu, vztahy a souvislosti spojujeme do celku a nacházíme souvislosti, které dříve nebyly patrné.

Evaluační plán a harmonogram

Evaluace probíhala podle časového plánu a harmonogramu evaluace MAP. Všechny dílčí procesy byly zrealizovány v souladu s tímto schváleným plánem.

časový plán a harmonogram evaluace MAP

PROCES	2022		2023											
	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
zahájení projektu MAP III	■													
zpracování Vstupní evaluační zprávy		■												
schválení Vstupní evaluační zprávy řídicím výborem			■											
zpracování evaluačních dotazníků			■	■										
samotný proces evaluace - práce v terénu					■	■	■	■	■					
zpracování a vyhodnocení evaluace projektovým týmem									■	■	■			
vyhodnocení evaluace pracovními skupinami											■	■		
zpracování Závěrečné evaluační zprávy											■	■		
schválení Závěrečné evaluační zprávy řídicím výborem												■	■	
ukončení projektu MAP III														■

zdroj: vlastní zpracování

Popis sběru a zpracování evaluačních dat

Smyslem této evaluace je vyhodnocení celého procesu Místního akčního plánování ve vzdělávání v období 2014–2020 (potažmo 2023).

Nejprve proběhl sběr dat a dokumentů, následně jejich analýza a vyhodnocení (metoda desk research), což poskytlo uvedení do problematiky a základní poznatky. Nejdůležitějším nástrojem pro posouzení však bylo dotazníkové šetření a skupinové či individuální rozhovory.

Byly vytvořeny dva druhy dotazníků s otázkami, které byly zaměřeny na jednotlivé cílové skupiny. Těmi byli pedagogové a rodiče. Původně byl zvažován i dotazník pro zřizovatele, od toho však bylo upuštěno. Důvodem byla zejména vysoká pracovní vytíženost zřizovatelů. Hodnocení tedy probíhala zejména prostřednictvím rozhovorů (i telefonických). Dále bylo využito kontaktů a znalostí Místních akčních skupin. Vyhodnocení dotazníků je rozděleno dle cílových skupin.

Dotazník samotný je rozdělen na čtyři části, a to účelnost, dopady, udržitelnost a závěrečné neboli motivační otázky, které se zaměřují na to, proč se dotyčný do projektu zapojil, zda má zájem o pokračování apod.

Hodnocení probíhá u většiny otázek pomocí Likertovy škály, a to hodnotovým vyjádřením jako ve škole, 1 – nejlepší, 5 – nejhorší, a dále otevřenými a uzavřenými otázkami. V hodnocení pro přehlednost zprávy přistupujeme ke sloučení hodnoty 1 a hodnoty 2, přičemž výslednou hodnotu považujeme za kladný výsledek = úspěch projektu.

Nedílnou součástí vyhodnocení pak byly jednotlivé rozhovory, ať individuální nebo skupinové, které byly rovněž stěžejní metodou pro získávání informací. Cílem rozhovorů bylo objasnit některé problémové části a umožnit volný prostor pro posouzení dané problematiky.

Na závěr byla provedena syntéza, kdy je snahou kombinací jednotlivých zkoumaných částí nalézt souvislosti, které nebyly zřejmé.

Obrázek č. 2: Dotazníkové šetření se členy pracovních skupin

Vyhodnocení evaluačních dat

Pedagogové

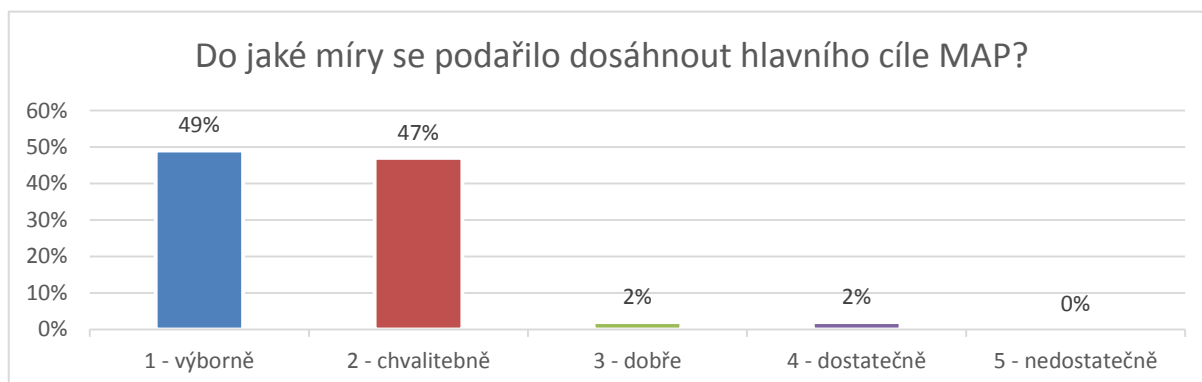
Sběr dat u cílové skupiny – pedagog – proběhl v rámci pracovních schůzek, na kterých bylo přítomno více pedagogů najednou. Ti, kteří se nemohli zúčastnit, byli osloveni individuálně. Bylo provedeno dotazníkové šetření a proběhly také skupinové a individuální rozhovory. Výhodou této evaluační skupiny je informovanost a znalost dané problematiky. Na dodatečné otázky bylo zodpovězeno a byly poskytnuty všechny relevantní informace. Spolupráce s pedagogy byla efektivní.

Účelnost

Účelnost se zaměřuje na vztah mezi intervencemi a jejich výsledky. Hodnotí, zda realizované intervence splnily svůj účel. Jestli a v jaké míře byly naplněny cíle programu, zda dosažené výsledky přispěly k těmto cílům a jakých výsledků se dosáhlo. Účelnost tedy poměřuje skutečnost se stanovenými cíli.

96 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) dotazovaných je přesvědčeno, že se podařilo dosáhnout hlavního cíle MAP, čímž je zlepšení kvality vzdělávání v MŠ a ZŠ.

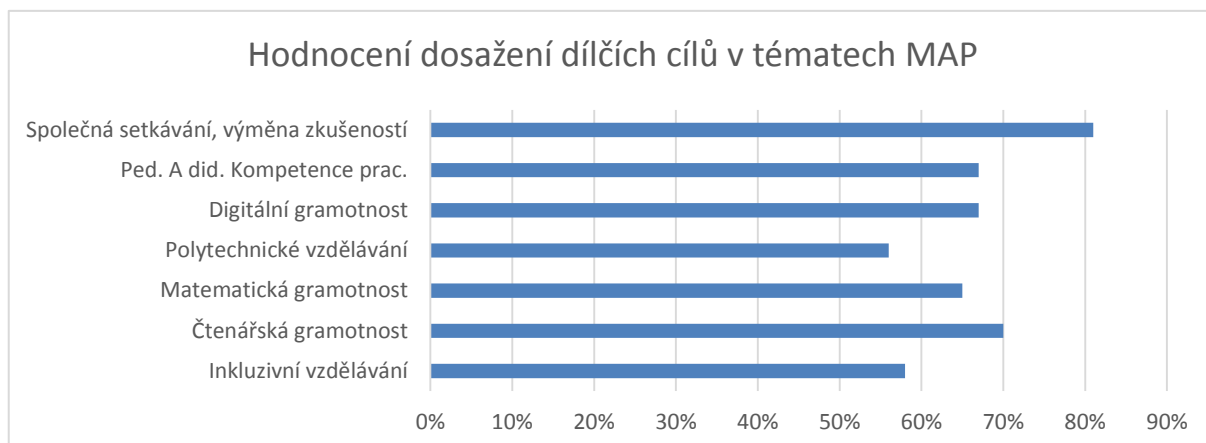
Graf č. 1: Do jaké míry se podařilo dosáhnout hlavního cíle MAP?

Přes 80 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) je spokojeno s tím, do jaké míry bylo dosaženo jednotlivých dílčích cílů. Z toho bylo nejlépe hodnoceno společné setkávání a výměna zkušeností, které získalo 81 %, dále čtenářská gramotnost 70 % a digitální gramotnost a pedagogické a didaktické kompetence pracovníků 67 %. Nejméně naopak bylo hodnoceno polytechnické vzdělávání a rozvoj inkluzivního vzdělávání žáků.

Graf č. 2: Jak hodnotíte dosažení jednotlivých cílů MAP?

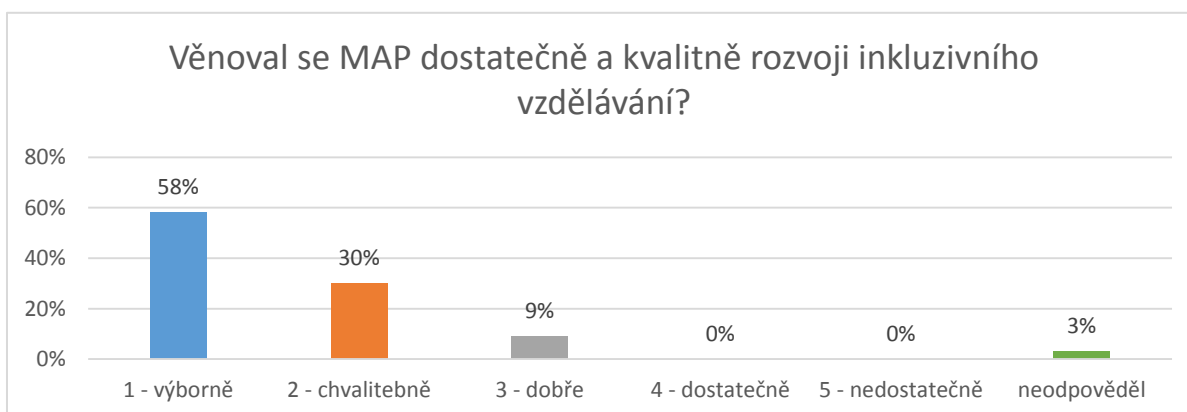

I když polytechnické vzdělávání zdánlivě není výrazně kladně hodnoceno (dosáhlo 56 %), dle projektového týmu byla realizována řada aktivit s naplněnou kapacitou a kladným evaluačním hodnocením ze strany účastníků. Kladně byl hodnocen také nákup sdílených pomůcek na podporu polytechnického vzdělávání do mateřských škol. Nižší hodnocení je tedy chápáno jako vyjádření prostoru ke zlepšení v uchopení tohoto tématu.

Naopak aktivity čtenářské gramotnosti jsou vysoce hodnoceny, ale současně by toto téma rádo rozvíjelo v navazujícím MAP pouze 6 % dotázaných. Někteří by dokonce doporučovali danou aktivitu vynechat, jelikož je jí dostatečná pozornost věnována v jiných projektech.

Rozvoj inkluzivního vzdělávání žáků při hodnocení dosažení jednotlivých dílčích cílů získal 58 %, ale téměř 90 % dotazovaných (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) je přesvědčeno, že se MAP dostatečně a kvalitně věnoval rozvoji inkluzivního vzdělávání. Tady je vidět, že problematika inkluzivního vzdělávání je chápána různě a to i v závislosti na položené otázce. Velmi ojediněle je však inkluze chápána komplexně jako rovná příležitost ke vzdělávání pro všechny žáky bez ohledu na jejich stav a původ. Z evaluací vyplývá, že veřejnost je přesvědčena, že inkluze se děje „na úkor“ nějaké skupiny.

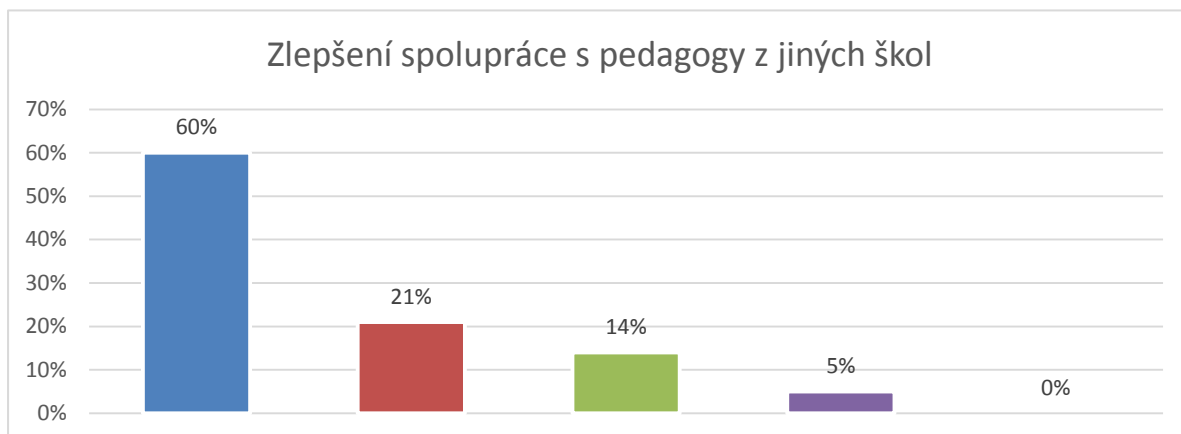
Graf č. 3: Věnoval se MAP dostatečně a kvalitně rozvoji inkluzivního vzdělávání?

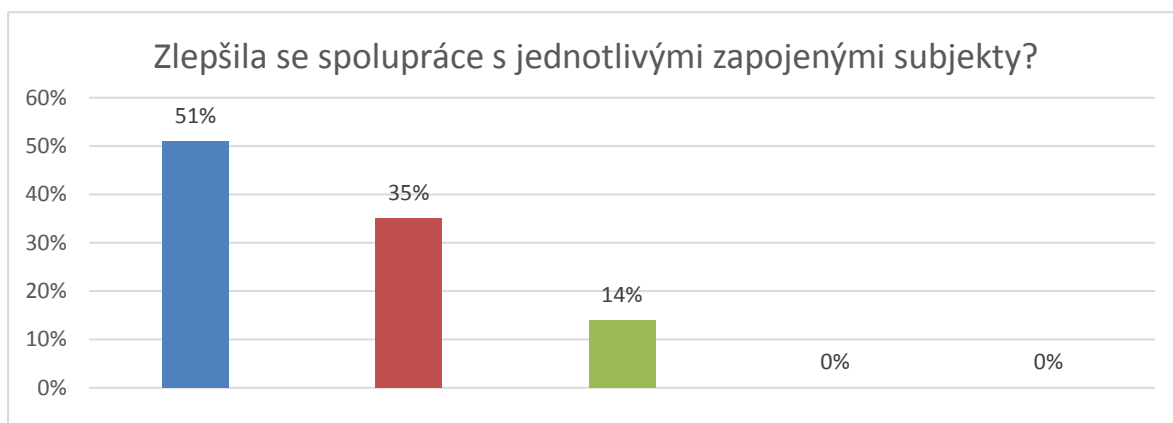
Co se týká hodnocení spolupráce, z grafu č. 2 je patrné, že přes 80 % dotazovaných zhodnotilo, jak důležitá jsou společná setkávání a výměna zkušeností. 91 % účastníků (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) také potvrdilo, že mu spolupráce v projektu pomohla při výkonu své práce, přes 80 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) zúčastněných zlepšilo svoji spolupráci s dalšími pedagogy a s ostatními zapojenými subjekty.

Graf č. 4: Pomohla Vám práce v MAP navázat, zlepšit či prohloubit komunikaci s pedagogy z jiných škol?

Graf č. 5: Zlepšila se dle Vašeho názoru spolupráce s jednotlivými zapojenými subjekty?

Účelnost dále řeší, co v dosažení cílů bránilo nebo jim naopak pomáhalo, a jak se podařilo s těmito překážkami vypořádat. Zda se objevily nějaké silné stránky či naopak hrozby.

V průběhu projektu nastala řada neočekávaných situací. Jednou z těch hlavních je pandemie COVID-19, která nepříjemně zasáhla do pracovního i osobního života všech. Prerušování klasické výuky a její nahrazení individuálním domácím studiem ovlivnilo jak žáky, rodiče, tak pedagogické pracovníky. Pro projekt to znamenalo přerušování jednotlivých seminářů, setkání a s tím souvisejících diskusí na skupinách, což byl jeden z hlavních problémů, které oslovené subjekty uváděly. Další překážkou byla nízká kapacita na seminářích a také časové možnosti, kdy není dle dotazovaných z důvodů vysoké zaneprázdněnosti dostatek času absolvovat všechny zajímavé aktivity. Velkou zátěž vidí také v náročném a složitě administrativě projektu.

Pomocí vypořádat se s těmito překážkami pomohlo především online prostředí, tedy konání webinářů a elektronická komunikace. Dále byly nápomocné také podpůrné projekty NPI, ČŠI, SYPO a další. Pomáhala také ochota členů zapojit se do řešení problémů a komunikace s projektovým týmem MAP. Dle dotazovaných byla výhodou i zkušenost z realizace dalších projektů, organizace práce, sdílení zkušeností a určení si priorit.

Přístup k informacím v projektu MAP byl hodnocen výborně, stejně tak přístup k projektovému týmu, zejména k hlavní manažerce MAP. Poskytované informace byly dostačující a kontinuální.

Principy MAP jsou definovány jako spolupráce, zapojení dotčené veřejnosti do plánovacích procesů, dohoda, otevřenost, SMART, udržitelnost a partnerství. Výsledkem zhodnocení této otázky je, do jaké míry či zda vůbec se podle těchto principů dařilo při akčním plánování postupovat. Dle dotazovaných je přes 90 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) spokojeno s postupem v souladu s principy MAP.

Obrázek č. 3: Setkání vedoucích pracovníků škol v roce 2021

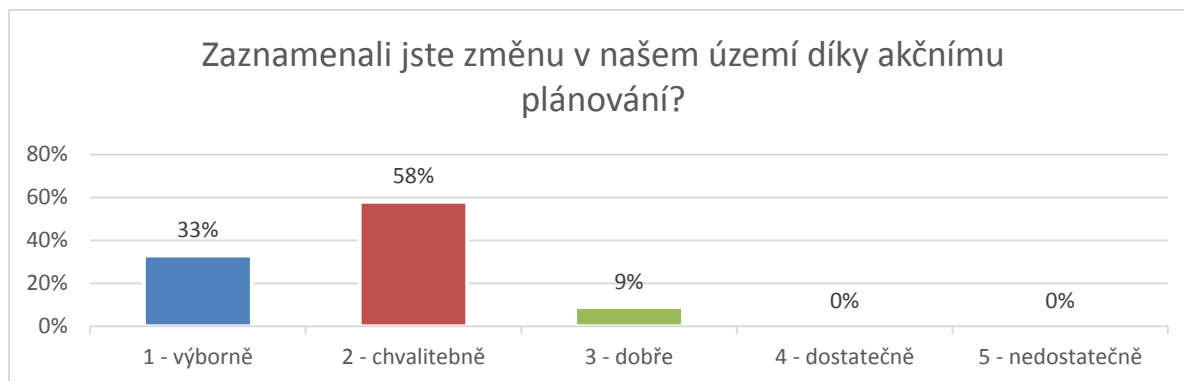

Dopady

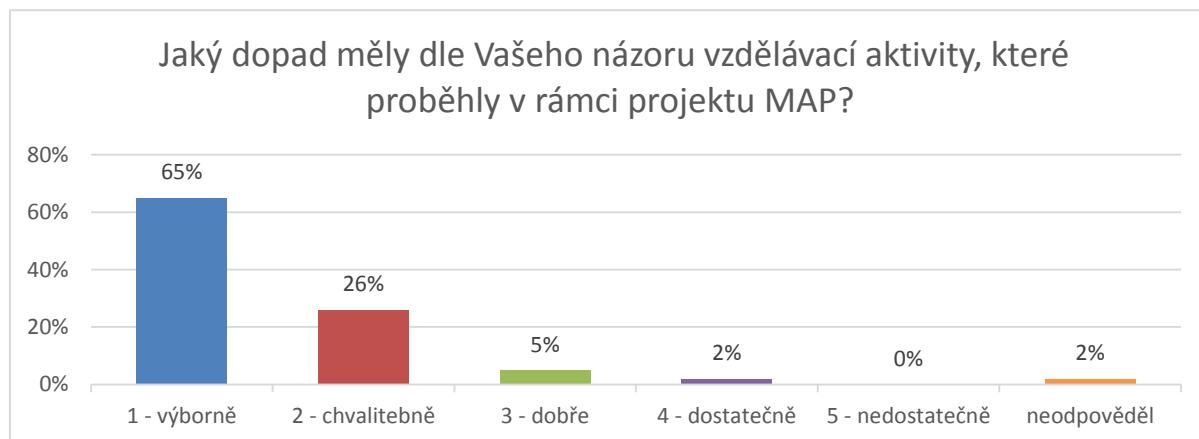
Dopad je změna, která může být důvěryhodně připisována intervenci. Odpovědi na tuto otázku by mělo být, co všechno se v území díky akčnímu plánování za několikaletou realizaci změnilo. A to v pozitivním, i negativním smyslu, záměrně či jako nezamýšlený dopad.

Graf č. 6: Zaznamenali jste změnu v našem území díky akčnímu plánování?

Přes 90 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) dotázaných zaznamenalo změnu v našem území díky akčnímu plánování. Jednalo se především o četnost vzdělávacích aktivit a sdílení praxe. V období realizace MAP proběhlo více než 40 vzdělávacích aktivit, které měly dle respondentů kladný dopad na zvýšení kvality vzdělávání.

Graf č. 7: Jaký dopad měly dle Vašeho názoru vzdělávací aktivity, které proběhly v rámci projektu MAP?

Co se týká hmotných výstupů či produktů projektu, tedy nákup knih, pomůcek a her na podporu gramotnosti aj., tady je hodnocení také velmi pozitivní. Jako kvalitní, užitečné a využívané je hodnotí 95 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2).

91 % respondentů (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) hodnotí společné plánování investičních aktivit a záměrů jako potřebné a inspirativní. V tomto případě se jedná o sdílení praxe a zkušeností jako typ investic, rozpočet, kontakty a další.

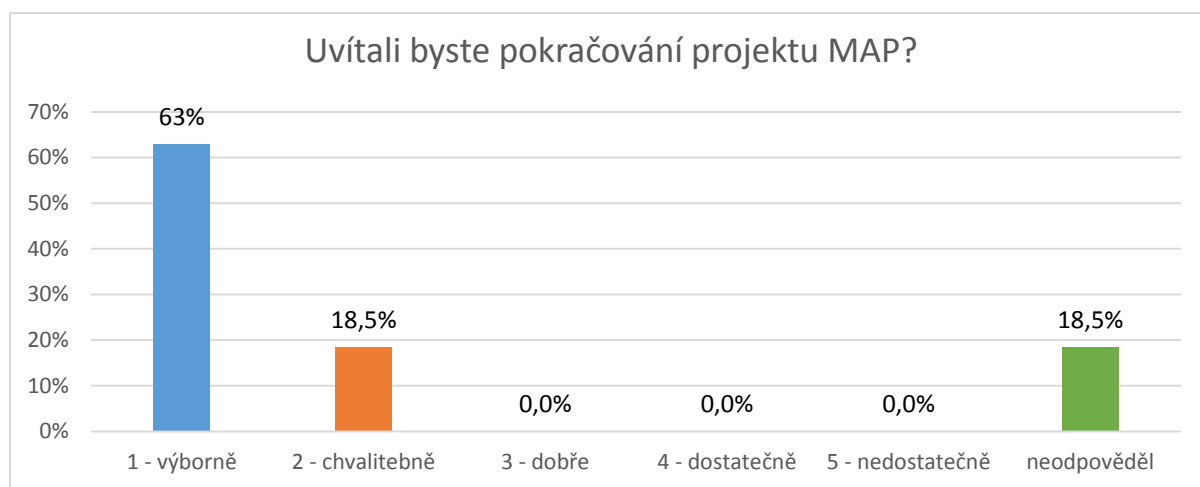
Udržitelnost

Udržitelnost zjišťuje, zda daná aktivita dosáhla či dosáhne cíle jen dočasně nebo trvale a zdali výstupy a výsledky, jichž bylo dosaženo, existují či budou přetrvávat i po skončení realizace intervence.

Odpovědí na tuto otázku bude to, zda a jak budou fungovat vytvořená partnerství po skončení projektu, a to i s ohledem na celkovou organizaci. Zda se aktivity ukázaly natolik přínosné, že v nich chtějí pokračovat bez ohledu na to, zda bude dále plynout financování MAPů z ESI fondů i v dalším programovém období?

81,5 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) dotazovaných by uvítalo pokračování projektu MAP, 18,5 % neodpovědělo.

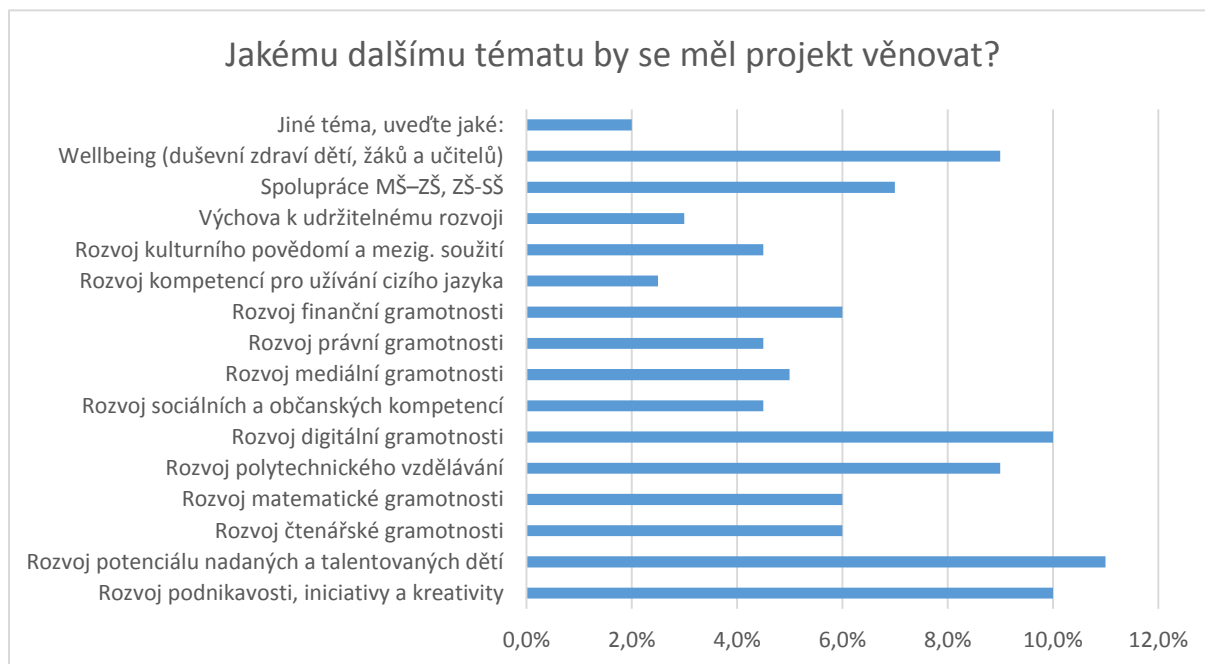
Graf č. 8: Uvítali byste pokračování projektu MAP?

Důležitou otázkou je, kam se projekt bude ubírat, tedy jakému dalšímu tématu by se měl projekt věnovat a naopak, zda existují aktivity, které by měly být ukončeny. Zde bylo hodnocení vyrovnané, mírně převládalo téma rozvoje potenciálu nadaných a talentovaných dětí, které získalo 11 %. 10 % respondentů hlasovalo pro rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity a také pro digitální gramotnost. Naopak za aktivity, které by MAP neměl rozvíjet, byly označeny inkluze a rozvoj sociálních kompetencí. Zbytku respondentů se jeví všechny aktivity jako přínosné.

Graf č. 9: Jakému dalšímu tématu by se měl projekt podle Vás věnovat?

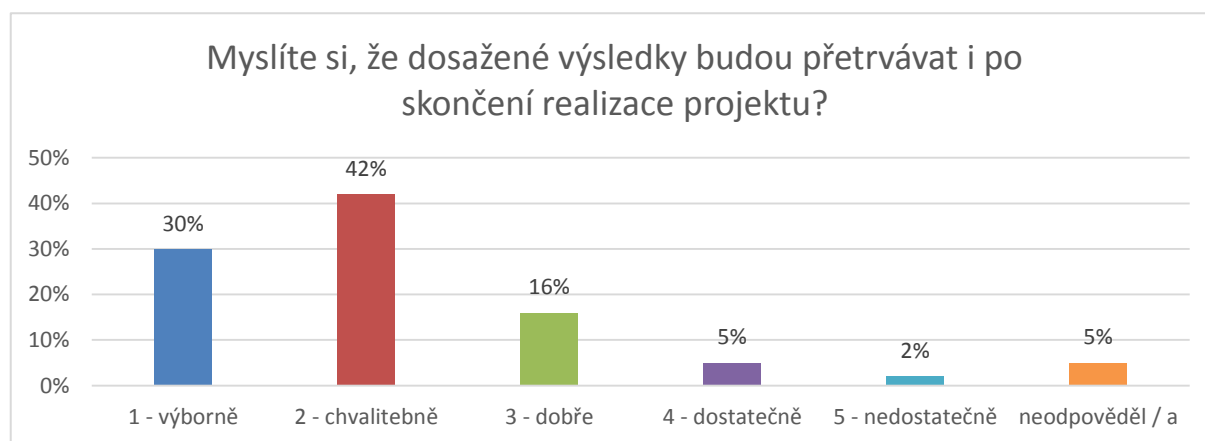

Co by mohlo být na průběhu projektu změněno? Zde je doporučena vyšší finanční podpora, posílení kapacity seminářů z hlediska počtu účastníků a vycestování do území s aktivitami mimo území města Uherský Brod.

Důležitá je také neustálá prezentace projektu. Pedagogové, kteří nejsou do projektu zapojeni, nemají dostatečné informace o možnostech a dosahu projektu. Stejně jako je tomu u skupiny rodičů.

Všichni dotázaní jsou přesvědčeni, že udržitelnost MAP je reálná, 98 % tvrdí, že to ale není možné bez finanční podpory. Většina je také přesvědčena, že dosažené výsledky budou přetrvávat i po ukončení realizace projektu.

Graf č. 10: Myslíte si, že dosažené výsledky budou přetrvávat i po skončení realizace projektu?

Motivační, závěrečné otázky

55 % dotázaných se přihlásilo do projektu z vlastní iniciativy, tedy mají zájem o téma a vzdělávání, 24 % dotazovaných přihlásil zaměstnavatel. Vůli pokračovat v navazujícím projektu MAP projevilo 93 % respondentů. Projekt probíhal dle představ a byl pro zúčastněné přínosným. Pouze 5 % jej prohlásilo za nepřínosný. Přínos dotazovaní vidí především v navázání partnerství a spolupráce, sdílení zkušeností a zvýšení odbornosti.

Graf č. 11: V čem dotazovaní vidí největší přínos projektu MAP?

Obrázek č. 4: Scénické čtení v Suché Lozi

Rodiče

U rodičů byla provedena diseminace dotazníků. Snahou bylo oslovit rodiče z různých škol, které se v ORP nachází, a to z důvodu, že do území ORP Uherský Brod patří 63 organizací zřizovaných 26 různými zřizovateli. Cílem bylo tedy oslovit co nejširší škálu. Bohužel, reakce rodičů byla spíše negativní. Většina nebyla s Místním akčním plánem obeznámena a neprojevila zájem o vyplnění dotazníku ani o rozhovor, který by objasnil funkci a proces MAP. Ze 100 dotazníků bylo vyplněno pouze 36 a z toho pouze 7 rodičů se upamatovalo, že se setkala s projektem MAP. Na posouzení empirických poznávacích metod tedy není toto hodnocení dostatečně validní.

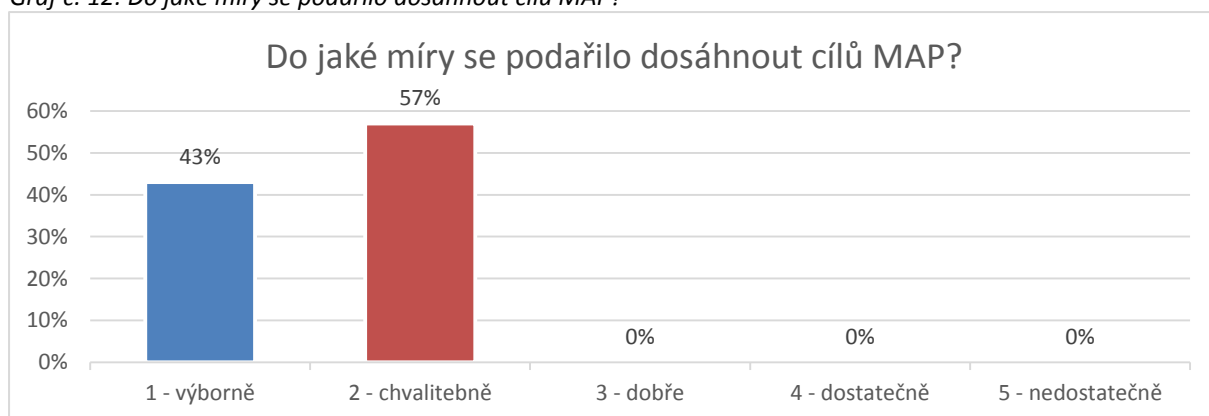
Úspěchem této evaluace ale je, že díky tomuto výzkumu část rodičů získala povědomí o projektu MAP. Mohla vyjádřit svůj názor s jednotlivými tématy a především si, v případě zájmu, vyhledat potřebné informace a rozvíjet další spolupráci týkající se vzdělávání ve školách.

Na dodatečné otázky bylo zodpovězeno a byly poskytnuty všechny relevantní informace.

Účelnost

Pouze 7 rodičů z dotazovaných mělo pojem o tom, co znamená Místní akční plán. Část z toho byla navíc z oboru, tedy pedagog na rodičovské dovolené. Podle těchto dotazovaných, sloučení škálové hodnoty 1 a 2, se podařilo na 100 % dosáhnout hlavního cíle MAP.

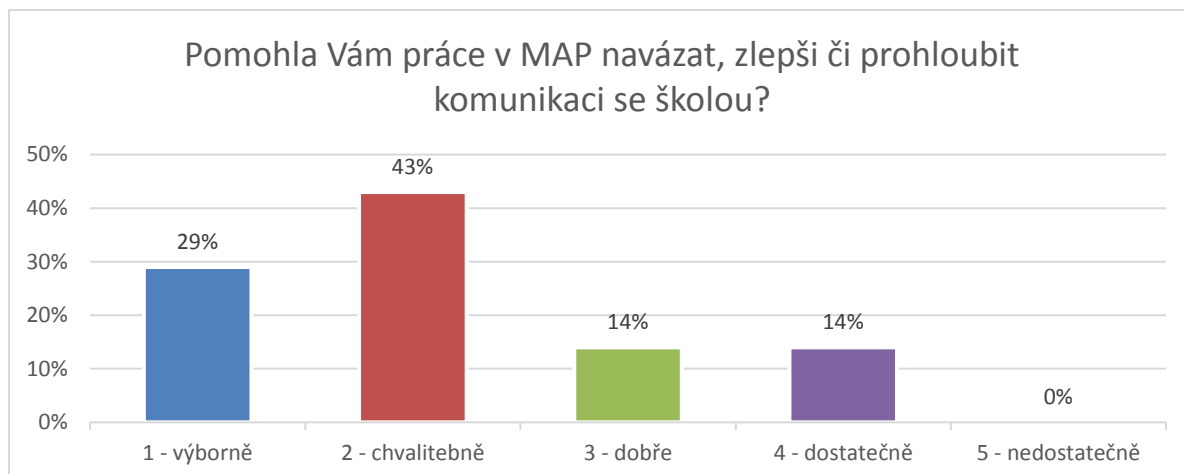
Graf č. 12: Do jaké míry se podařilo dosáhnout cílů MAP?

Důležitým faktorem je, že přes 70 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) rodičů se domnívá, že spolupráce s MAP pomohla navázat, zlepšit či prohloubit komunikaci se školou a 86 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) odpovědělo, že se zlepšila také spolupráce s jednotlivými zapojenými subjekty: zřizovatel, škola, vedení, pedagogové, subjekty formálního a neformálního vzdělávání, kulturní a vzdělávací instituce aj.

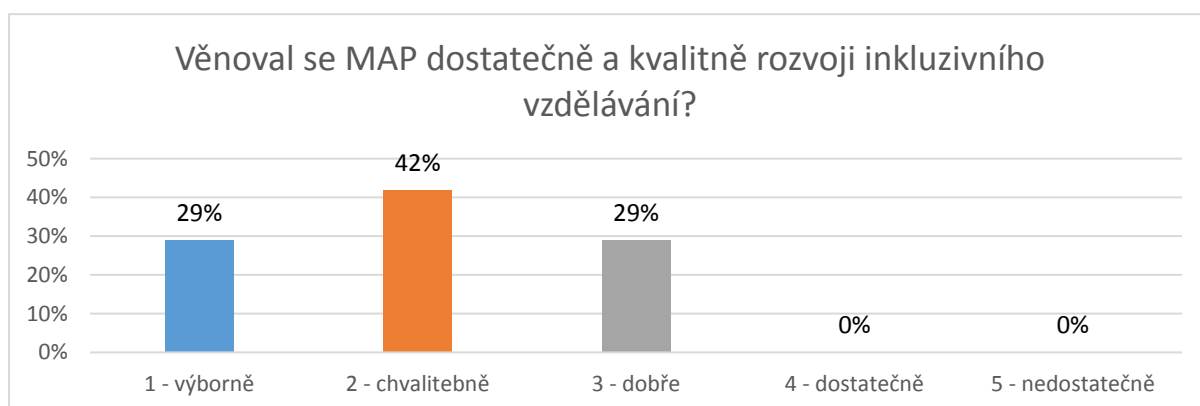

Graf č. 13: Pomohla Vám práce v MAP navázat, zlepšit či prohloubit komunikaci se školou?

Jak bylo řešeno už u pedagogů, otázka inkluze je velmi složité téma, které je chápáno různými úhly pohledu. Přes 70 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) dotazovaných je přesvědčeno, že se MAP dostatečně a kvalitně věnoval rozvoji inkluzivního vzdělávání, a možná proto si tedy část dotazovaných myslí, že je to právě jedna z aktivit, které by měly být ukončeny nebo by se měly méně podporovat.

Graf č. 14: Věnoval se MAP dostatečně a kvalitně rozvoji inkluzivního vzdělávání?

Velmi kladně jsou hodnoceny aktivity MAP, které zahrnují více než 40 vzdělávacích aktivit pro pedagogy, rodiče i děti, například návštěva planetária, scénická čtení, nákup pomůcek, knih, her aj. 86 % rodičů je přesvědčeno, že tyto aktivity pomohly dětem a žákům k lepšímu vzdělávání a výchově.

Nejčastější překážky, které bránily v dosažení cílů, byly podle dotazovaných vnější vlivy, tedy především pandemie covid a s tím související karanténa a také složitá administrativa projektu. S překážkami se dokázali vypořádat především díky online prostředí a dobré komunikaci.

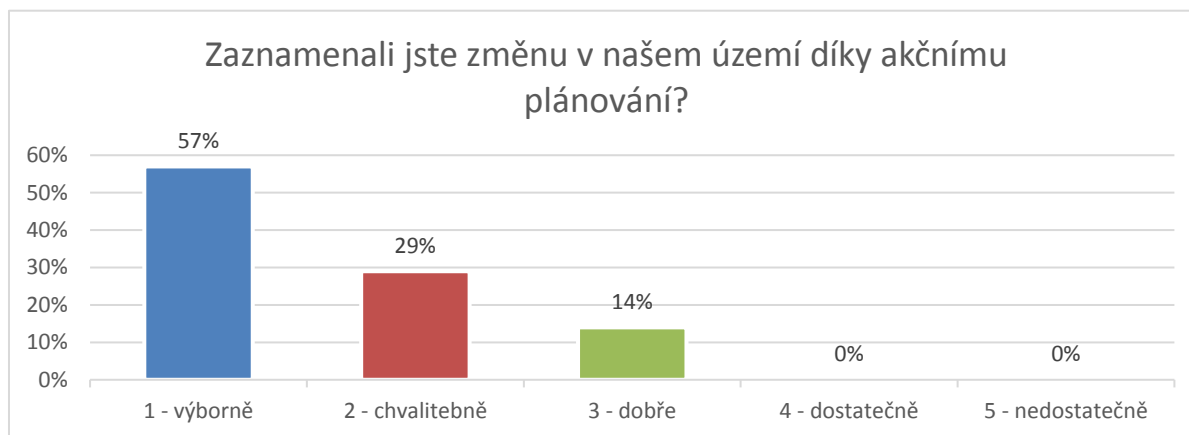
Rodiče, kteří jsou obeznámeni s projektem MAP, hodnotí přístup k informacím výborně, stejně tak jsou pro ně informace dostačující a kontinuální. V případě rodičů, kteří s projektem nejsou obeznámeni, je ale zvýšení informovanosti, tedy povědomí o daném projektu jedním z bodů, které jsou projektu vytýkány, a měl by být napraven. Řada rodičů jak v dotazníkovém šetření, tak především formou rozhovorů upozornila na velmi malou informovanost projektu. Problémem je, že i když jsou informace o projektu zveřejňovány, rodiče na ně nereagují. Pokud to není důležité pro docházku dětí, nejeví zájem o informaci (pokud je aktivita pro děti zdarma, vítají to, ale neřeší, ze kterého zdroje je financována).

Dopady

Na otázku, zda rodiče zaznamenali změnu v našem území díky akčnímu plánování, tedy více vzdělávacích přednášek, exkurzí atd. odpovědělo více než 80%, že ano.

Graf č. 15: Zaznamenali jste změnu v našem území díky akčnímu plánování?

100 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) si myslí, že vzniklé hmotné výstupy či produkty projektu jsou kvalitní a využitelné a 86 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) dotazovaných odpovědělo kladně na to, jaký dopad mají vzdělávací aktivity, které proběhly v rámci projektu MAP. Jen 72 % rodičů je přesvědčeno o tom, že projekt MAP dává možnost většího zapojení rodičů a zákonných zástupců do procesu vzdělávání dětí a žáků. 28 % je přesvědčeno, že zapojení není dostatečné. Nicméně, v případě navazujícího projektu, by se většina do pracovní skupiny rodičů nezapojila.

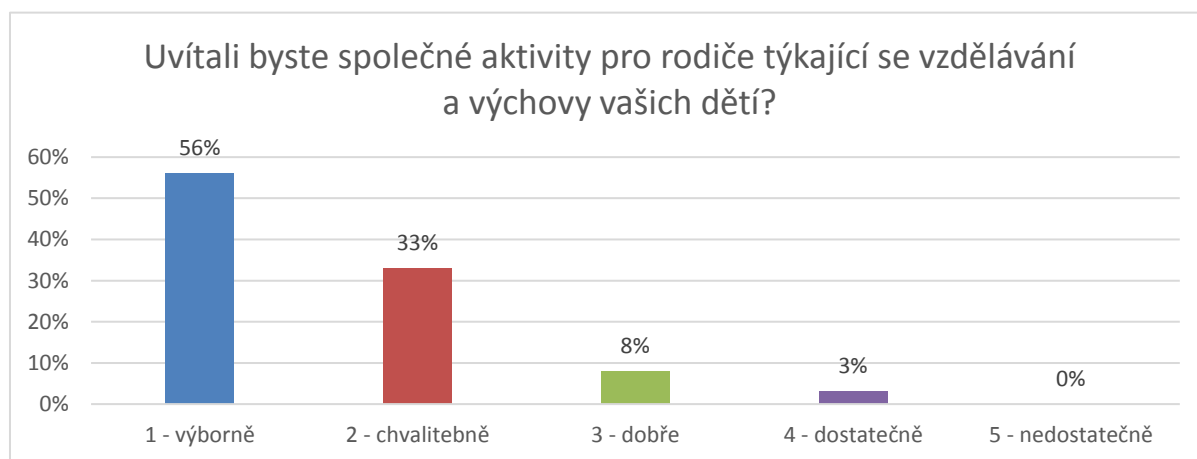
Udržitelnost

Nyní bude zhodnocena část udržitelnosti. Zde odpovídali všichni rodiče, jelikož jim byly poskytnuty všechny potřebné informace.

Po zodpovězení všech dodatečných otázek a seznámení se s projektem MAP by 97 % rodičů uvítalo pokračování projektu, ale 58 % by se nezapojilo do pracovní skupiny v případě navazujícího projektu. Rodiče byli krátce seznámeni s činností PS MAP, to znamená četnost setkání, možnost komunikace, školení, workshopy, setkávání s pedagogy, s odbornou veřejností či možnost podílet se na MAP, aj. I když 28 % je přesvědčeno, že zapojení rodičů a zákonných zástupců do procesu vzdělávání dětí a žáků není dostatečné, většina by se nechtěla do projektu zapojit.

89% (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) dotazovaných by uvítalo společné aktivity pro rodiče týkající se vzdělávání a výchovy dětí. 80 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) by uvítalo workshop na téma, které by zlepšilo komunikaci mezi zřizovateli, rodiči, vedením školy a pedagogy.

Graf č. 16: *Uvítali byste společné aktivity pro rodiče týkající se vzdělávání a výchovy vašich dětí?*

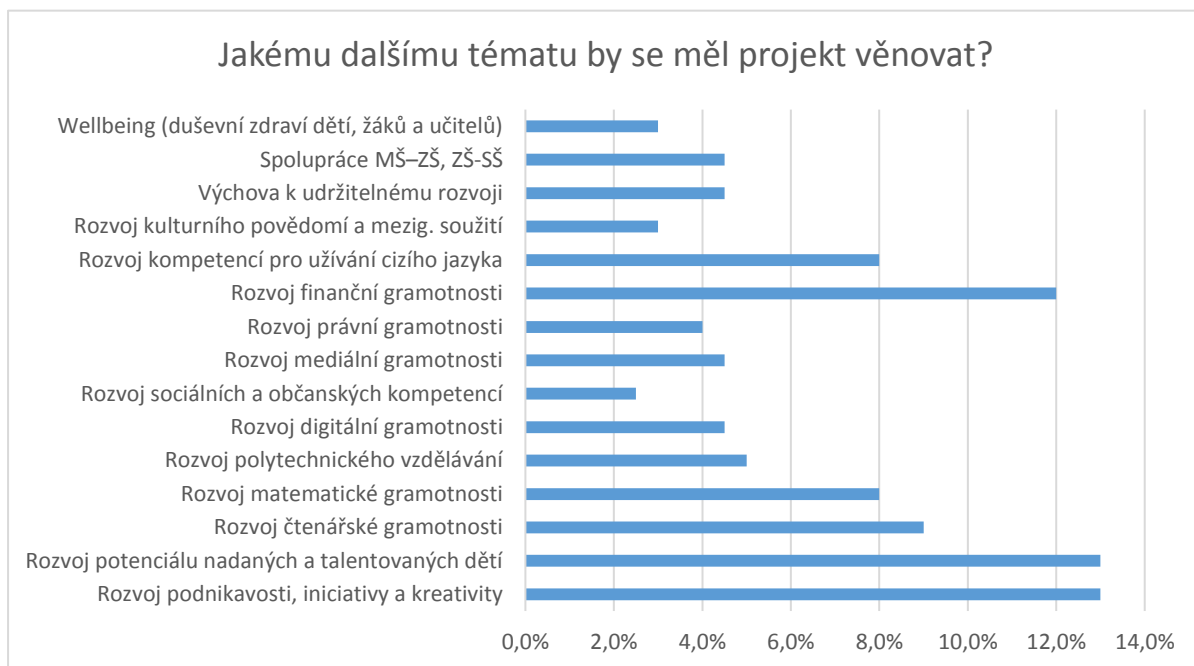
Na otázku, jakému dalšímu tématu by se měl projekt dále věnovat, uvedlo 13 % rodičů rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity a také rozvoj potenciálu nadaných a talentovaných dětí. 12 % je pro finanční gramotnost. Naopak nejméně hlasů získal rozvoj sociálních a občanských kompetencí, wellbeing a rozvoj kulturního povědomí a mezigeneračního soužití.

Wellbeing je také aktivita, která by měla být dle rodičů ukončena, spolu s mediální gramotností a inkluzí. Co by doporučili na průběhu změnit je lepší prezentace projektu a společné workshopy. Co se týká mediální gramotnosti, byly položeny doplňující informace a z toho vyplynul závěr, že rodiče si pod tímto tématem spíše představují přístup k médiím. Projekt se ale zaměřuje na kritické myšlení a vyhodnocování obsahu.

100 % je přesvědčeno, že udržitelnost MAP je reálná, ale ne bez finanční podpory.

Graf č. 17: Jakému dalšímu tématu by se měl projekt věnovat?

Obrázek č. 5: Seminář pro rodiče „O výchově dětí ze všech stran“

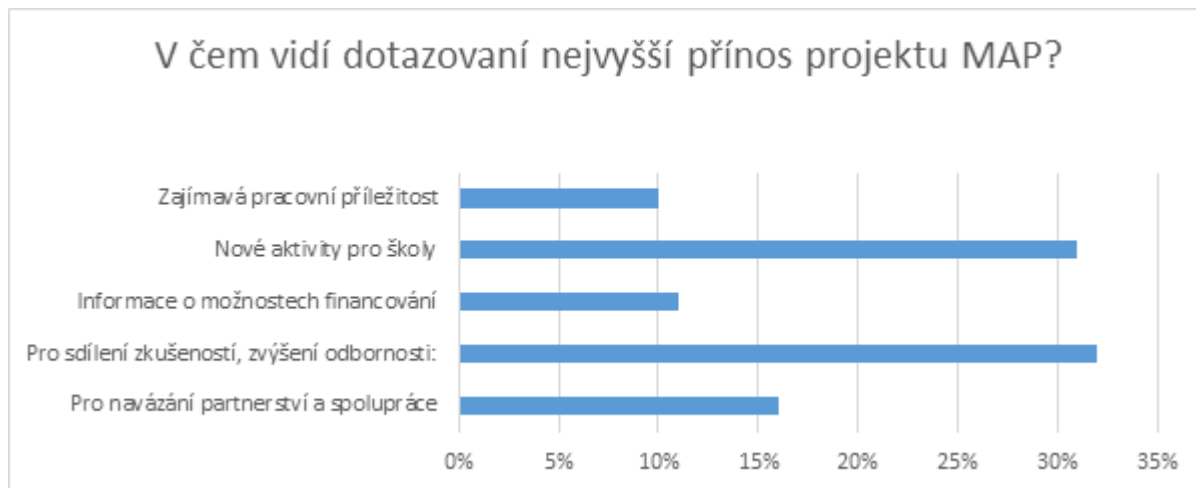

Motivační, závěrečné otázky

69 % (sloučení škálové hodnoty 1 a 2) je přesvědčeno, že projekt probíhal dle představ, 20% (sloučení škálové hodnoty 3 a 4) o tom není přesvědčeno, 11 % se zdrželo. Je to především proto, že dotyční nejsou s projektem obeznámeni, proto nemohli posoudit jeho průběh.

Přes 90 % hodnotilo, že je projekt přínosný a to především pro sdílení zkušeností, zvýšení odbornosti a také možnostmi nových aktivit pro školy.

Graf č. 18: V čem vidíte nejvyšší přínos projektu MAP

Zřizovatelé škol

Jedná se o zřizovatele škol a zaměstnance veřejné správy. Území ORP Uherský Brod je složeno z 30 obcí, z nichž 24 zřizuje základní nebo mateřskou školu. Z těchto 24 zřizovatelů bylo osloveno 15. Při komunikaci se zřizovateli bylo využito spolupráce s MAS.

Po rozhovorech s jednotlivými zřizovateli vyplývá, že projekt MAP přispěl ke zlepšení společného informování, vzdělávání a plánování partnerských aktivit, také se zlepšilo následné řešení místně specifických problémů a potřeb.

Většina zřizovatelů však vnímá MAP zejména prostřednictvím aktualizace SR – tabulky investičních záměrů. Tvorba společného strategického rámce investičních záměrů všech škol v ORP Uherský Brod v rámci projektu napomohla např. s dohodou v území. V ORP Uherský Brod proběhlo už 9 aktualizací tohoto SR. Pro starosty je také plusem inspirace ostatními záměry, prioritizaci vlastních investičních záměrů, samotná realizace projektu či hledání finančních zdrojů.

V hodnocení zaujímá specifické místo město Uherský Brod, které je současně také nositelem projektu MAP, což vede k „prolínání“ informací a lze vysledovat efekt win-win.

Spolupracující organizace

Vyhodnocení rozhovorů s pracovníky organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže.

Byly vedeny rozhovory s vedoucími pracovníky jednotlivých spolupracujících organizací. Jednalo se zejména o instituce spadající pod Dům kultury Uherský Brod (hvězdárna, galerie, knihovna), instituce spadající pod Sociální služby Uherský Brod (ŠRUMEC, SAS), SVP Help, dále pak okrajově Charita Uherský Brod, Muzeum J. A. Komenského, DDM Uherský Brod, DDM Bojkovice, ekologický institut Veronika.

Organizace byly se spoluprací v rámci projektu MAP spokojeny. Výhodu spatřují zejména v získání prostředníka, který dokáže efektivně komunikovat se všemi školami v ORP Uherský Brod. Došlo tedy k tomu, o čemž MAP z principu usiloval – rozvíjet spolupráci mezi všemi subjekty, které se zabývají vzděláváním a výchovou dětí a žáků v území.

Kladně jsou hodnocena také společná setkání s MAP na bázi různých platforem (OSPOD, SVP Help, PS Rodina s dětmi atp.). Vyzdvihnuta byla také vstřícnost v komunikaci, rychlé jednání a spolehlivý přenos informací.

Všichni dotazovaní uvedli, že s MAP v budoucnu chtějí spolupracovat. Jsou přesvědčeni, že budoucí spolupráce může být ještě intenzivnější a efektivnější.

Projektový tým

Z rozhovorů se členy projektového týmu vyplývají z jednotlivých fází MAP následující závěry:

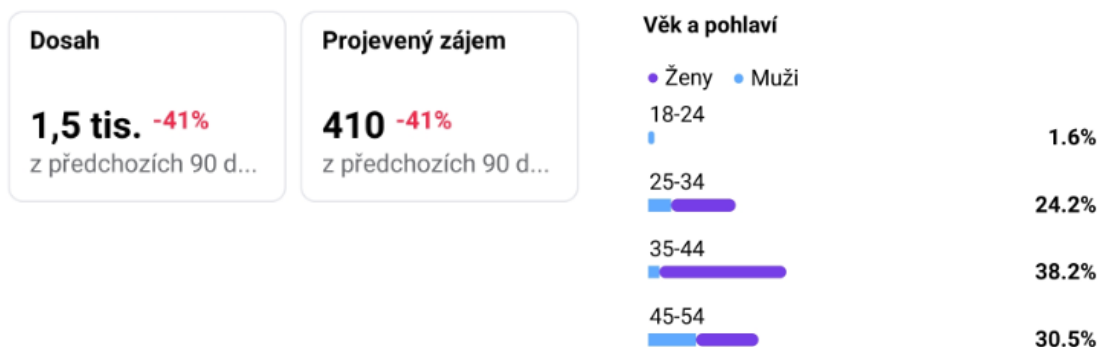
- MAP I do značné míry papírové období projektu MAP, nastavování strategie, plánování bez implementace
- MAP II implementační období, které časově korespondovalo s pandemií a následně s utečeneckou vlnou, což vedlo k „utlumení“ spolupráce a konaných aktivit
- MAP III projekt opět bez implementace, zaměření na evaluaci dosavadního a plánování budoucího směřování Místního akčního plánování

Navzdory této situaci se podařilo (zejména v MAP II) zrealizovat mimo jiné více než 40 školicích aktivit pro pedagogy, vedoucí pracovníky ve školství i rodiče. Ve všech základních školách proběhla pro mladší žáky krátká divadelní představení, tzv. scénická čtení jako podpora čtenářské gramotnosti. Nakoupeny byly také knihy do všech školních knihoven. V mateřských školách byla podpořena matematická gramotnost a výuka polytechniky nákupem her a potřebných pomůcek a návštěvami místní hvězdárny a planetária. Proškoleny bylo více než 120 pedagogů na distanční vzdělávání. Za účelem výměny zkušeností proběhlo několik setkání vedoucích pracovníků škol či odborné veřejnosti.

Od MAP II byla snaha o alespoň minimální personální (úvazkové) zapojení u každé z dotčených škol. Tento postup se v následujícím MAPu ukázal jako ne příliš efektivní. Je obtížné spolupracovat v tak širokém kolektivu, kde řada účastníků je vedením nominována a práci v MAP chápou jako nutné zlo. Takto zapojení členové plní práci v projektu pouze formálně a v minimálně požadovaném rozsahu. Přes výše uvedené se podařilo najít v území řadu lídrů, kteří mají odborné znalosti a současně i vůli posouvat vzdělávání k definovaným cílům MAP.

Období, které je zahrnuto v této evaluační zprávě, bylo nepříznivě ovlivněno pandemickým stavem a opatřeními, které značně omezily možnosti realizace aktivit projektu MAP II. Přesto se podařilo udržet existenci projektu a zrealizovat řadu aktivit v souladu s akčními plány. Přínos projektu je hodnocen velmi kladně. Podařilo se pozitivně ovlivnit vzdělávání v území ORP Uherský Brod, díky společnému setkávání a diskuzím byly zjištěny aktivity pro následnou implementaci. Uskutečnilo se množství aktivit, které pozitivně ovlivnily kvalitu vzdělávání, a díky kterým proběhla řada synergických efektů.

Co se týče dopadů MAP, ty lze měřit také pomocí dat ze sociální sítě Facebook. Ve screenshotu jsou uvedena za období 6-8/2023, které zahrnuje období prázdnin (z toho důvodu je 41% propad v dosahu a projeveném zájmu). Druhý Screenshot ukazuje složení sledujících dle věku a pohlaví.

Evaluační zjištění

Projekt Místní akční plán vzdělávání přinesl rozšíření úhlu pohledu na problematiku vzdělávání dětí a žáků, navázání nových kontaktů a prohloubení spolupráce a komunikace všech cílových skupin.

Otázku vzdělávání pojímá komplexně a systematicky a napomáhá spolupráci zřizovatelů, škol a ostatních aktérů. Projekt má snahu motivovat, vzdělávat a informovat aktéry ve vzdělávání, umožnit vybudování udržitelného systému k efektivnímu řízení škol.

Došlo k tomu, oč MAP usiloval, tedy rozvíjet spolupráci mezi všemi subjekty, které se zabývají vzděláváním a výchovou dětí a mládeže. Projekt MAP pomohl nalézt prostor ke společným diskusím, je také partnerem pro fundraising finančních prostředků ve školství a vzdělávání.

Počáteční nedůvěra v projekt byla překonána a podařilo se najít aktivní spolupracovníky. Stalo se tak i díky přístupu členů realizačního týmu, kteří spolupracují se všemi aktéry a reagují na všechny potřeby a požadavky v území. Aby neztratil důvěru, musí být pokračování projektu smysluplné, konkrétní a jednoznačné.

Místní akční plán má řadu předpokladů stát se spojovacím článkem vzdělávacích institucí v ORP Uherský Brod.

Co se MAP podařilo:

- + Vytvořit aktivní platformu pro spolupráci.
- + Rozšířit a zlepšit spolupráci mezi jednotlivými aktéry vzdělávání.
- + Vyhledat aktivní lídry v území.
- + Realizovat aktivity vedoucí k podpoře pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání.
- + Realizovat aktivity vedoucí k rozvoji potenciálu dětí a žáků.
- + Zlepšit a usnadnit informační přístup institucí do škol v území.
- + Stát se partnerem vzdělávacích institucí pro fundraising.

Co se MAP nepodařilo (zatím):

- Dostatečně zapojit do celého procesu MAP cílovou skupinu – rodiče.
- Docílit proaktivního přístupu u všech zapojených škol (nevyvážená spolupráce).
- Cílová skupina „zřizovatelé“ se zapojuje téměř výlučně v procesu aktualizace Strategického rámce – investičních záměrů.
- Nedošlo zcela ke sdílenému porozumění cíli: orientace na kvalitní inkluzivní vzdělávání (napříč evaluovanými skupinami).
- Nalézt větší prostor pro zapojení ZUŠ.
- Zřídit pracovní skupinu pro předškolní vzdělávání (MŠ).
- Rozšířit povědomí o projektu mezi pedagogy, kteří nejsou členové PS.

Doporučení

Tato doporučení, která vycházejí z evaluačních zjištění a plynou z celé Závěrečné evaluační zprávy, jsou stručným shrnutím celkového hodnocení založeného na evaluačních otázkách a na šetření Desk research.

Doporučení lze pojmut jako ukazatele (indikátory) pro možné zlepšení spolupráce v území.

Indikátory pro zlepšení práce v MAP ORP Uherský Brod:

- soustředit se na spolupráci s jednotlivci, kteří projeví jednoznačný zájem o práci v MAP (užší a intenzivnější spolupráce)
- osvětlovat myšlenku orientace na kvalitní inkluzivní vzdělávání
- hledat další cesty pro komunikaci s rodiči
- nabídnout aktivity, do kterých by se mohli zapojit i samosprávy = zřizovatelé
- zintenzivnit komunikaci se ZUŠ
- vytvořit pracovní skupinu pro předškolní vzdělávání – MŠ (pokud bude přetrvávat zájem)
- do práce v pracovních skupinách zapojit více „nepedagogických“ členů
- pokračovat v dobře nastavené spolupráci s kulturními, sociálními a vzdělávacími organizacemi
- věnovat pozornost doporučením, která vyplývají ze studie – PAQ Research (výzvy, možnosti zlepšení a doporučení pro vzdělávání a sociální situaci v regionu ORP Uherský Brod)
- více se zaměřit na místní specifika a potřeby

Závěr

Tento dokument byl vypracován v souladu s metodikou Postupy MAP III, Metodika tvorby místních akčních plánů v oblasti vzdělávání, vydaných MŠMT (příloha č. 3 výzvy MAP III) a byl vyhotoven jako výstup Klíčové aktivity 2. Místní akční plán rozvoje vzdělávání III – činnosti A2 Evaluace procesu místního akčního plánování. Dále bylo využito internetových zdrojů.

Tento dokument byl schválen Řídícím výborem Místního akčního plánu vzdělávání III ORP Uherský Brod hlasováním dne 21.11.2023.

V Uherském Brodě dne 21.11.2023

PhDr. Miroslava Poláková, Ph.D.
předsedkyně ŘV MAP III ORP Uherský Brod